

Botan 255?

FACVLTATIS MEDICAE WITTEBERGENSIS

H. T.

D E C A N V S

D. GEORGIVS RVDOLPHVS
BOEHMER

THERAPIAE PROF. PVBL. ORD. ACADEMIAE SENIOR,
PHYSICVS PROVINCIALIS ET SOC. OEC. LIPS.

SODALIS

DISSERTATIONEM IN AVGVRALEM

DIE I. SEPTEMBR. A. R. S. MDCCCXI.

HABENDAM INDICIT

E T

Plantas fabulosas in primis mythologicas

RECENSET

SPECIMEN III.

Botan. Vol. 2, 589

СИГИЗМОНДИСТИАЛІА СІГІЗМОНДІСТИАЛІА

СИГІЗМОНДІСТИА
СІГІЗМОНДІСТИА
СІГІЗМОНДІСТИА

СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА

СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА

СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА СІГІЗМОНДІСТИА

Praeterito anno duo exhibui de Plantis mythologicis Specimina atque in iisdem recensui Myrtum, Amaracum, Violam, Populum, Hyacinthum, Lotum, Aconitum, Crocum, Brassicam, Narcissum, Cupressum, Heliotropium, Oleam, Tiliam, Rosam, Quercum, Nymphaeam, Lilium, Laurum, Pinum, Mentham, Anemonem, ad dam nunc his, quae hue spectant, reliquas.

Punica satam primum in Cypro ferunt a Venere, ut Graecorum testantur fabulae, frequentius autem Iunoni affingitur, saepissime vero Cereri, forte in memoriam eius luctus, quo Proserpina, a Plutone capta et a Matre Cerere repetita, eandem a Iove obtinuit ea lege, si nihil apud inferos degustasset; sed cum inuenta fuisset mali punici granis iejunium soluisse, apud Pultoneum mansit, quemadmodum OVIDIUS enarrauit Fastor. Libr. IV. vers. 607:

Rapta tribus, dixit, soluit iejunia granis
Punica, quae lento cortice poma tegunt;
et Metamorph. Libr. V. fab. 8. vers. 530 inter alia datum Cereri a Iove hoc responsum perhibens:

repetet Proserpina coelum
Lege tamen certa, si nullos contigit illic
Ore Cibos, nam sic parcarum foedere cautum est;
quid hinc euenerit, Poëtaohunc in modum declarat:
Non ita fata sinunt, quoniam iejunia virgo
Soluerat, et cultis dum simplex errat in hortis
Puniceum curua decerpserat arbore Ponum,

—————

Sumptaque pallenti septem de cortice grana
 Presserat ore suo; solusque ex omnibus illud
 Ascalaphus vidit: quem quondam dicitur Orphne
 Inter auernales haud ignotissima nymphas,
 Ex Acheronte suo furuis peperisse sub antris,
 Vedit et indicio redditum crudelis ademit, et s. p.

Conf. MYLIT Hist. Phil. p. 137.

Aliam de origine Punicae fabulam proposuit ARNOBIUS Libr. V.
 aduersus Gentes, quam in summam contraxit BODAENS A STAPEL Com-
 ment. p. 391 hunc in modum: In Phrygiae finibus Saxum fuit Ag-
 dus dictum, ex quo Deucalion et Pyrrha, ex Themidis praecepto, ad
 humanum genus renouandum, post diluvium, lapides sumserunt, ex
 quorum iactu mater Deum efficta fuit, quam in Agdo dormientem
 Iupiter incestis cupiditatibus appetiit, et diu luctatus, cu^m, quod opta-
 verat, obtainere nequisset, sperma in lapidem fudit, ex quo Agdestis
 natus fuit, qui sua immani efferitate, cum nec Deos, nec homines ti-
 meret, a Diis de eius temeritate imminuenda constitutum est, ut
Liber in eum animaduerteret, cui, cum merum potius *Liber* apposuis-
 set, grauissimo somno oppressus esset, Liber setis complicatis laqueo plan-
 tas nexuit ex vna parte, ex alia testes cum pene, ille somno solutus,
 extensis pedibus, membrum virile sibi ampudauit, cuius cruento, quem
 cum terra combibisset, reperte Punicarbor cum suis pomis nata fuit,
 quae cum Nana, Sangarii fluminis filia, decerpta sinu reposuisset,
 praegnantem ex eo factam genuisse Attin, Deum matris dilectum. Ve-
 rum PAVSANIAS ex Agdestis virilibus non Punicam, sed Amygda-
 lum enatum fuisse, refert vid. VRSINI Arboret. sacr. p. 399. qui
 etiam alia, quae ad Punicam a veteribus maxime aestimatam pertinent,
 follicite collegit. Fabulati sunt alii, ut CLEMENS ALEX. in Protrept.

qui ex sanguine Dionysii a Titanibus discepti, germinasse mala Punica, qua causa mulieres Thesmophoria celebrantes, acinorum istiusmodi esu abstinebant. Elegans carmen de Punica construxit RAPINVS Hort. L. II. p. 56.

Morus. Fabulam poëticam, quam OVIDIVS Met. L. IV. v. 55sqq. commemoravit, ampliori sermone descripsit POMEY Panth. p. 95sqq. MEVRSIVS Arb. sacr. p. 70 et BVRMANNVS apud OVIDIVM p. 242. Pyramus et Thispe, tam forma, quam aetate pares, cum Babyloniae, quam Semiramis Regina muro cinxerat, contiguis habitarent aedibus, per rimam parietis saepe colloquentes, amoris fundamenta iecerunt, tandem etiam inter se pacti sunt, ut matutino tempore ad monumentum Nini Regis sub arbore Moro conuenirent ad amorem, cum autem sub lucem celerius Thispe ad constitutum se reciperet locum, conspectu Leaenae perterrita, adiecto amictu in syluam refugit, at fera a recenti praeda ad fontem vicinum decurrens, vestem Virginis relicto ore cruento lacerauit. Post Thispes abitum Pyramus ad locum dessinatum aliquanto serius cum venisset, amictum sanguine confpersum repertit, existimans igitur eam, a fera deuoratam, semetipsum suo gladio sub arbore interfecit. Deinde Thispe, deposito metu, ad eundem reuersa locum, cum videret, se neci causam adolescenti praebuisse, ne diutius sola in moerore existeret, eodem ferro se transfixit, quorum cruento Morus arbor, quae foedissimi spectaculi inspectrix, aspersa albos suos fructus in sanguineum conuertit colorem.

Lactuca. Nimia Adonis religione eam prior aetas deuitauit, quia Adonidein Myrrhae filium, cuin lactucam deuorasset, ab aprofusse interemptum, sepultum sub ea ferebant. Addidit Callimachus: Venerem eum sub Lactuca condidisse, quibus innuunt Poëtae, ut existimat RVELLIVS, Libr. II. p. 382 eorum concubitus laguescere, qui hoc olere continuo vescuntur.

Adonis, ad OVID. Lib. X. v. 708 addunt Commentatores: Adonis ex incesto patris cum Filiae coitu natus, in tantam crevit pulchritudinem, vt eius amore Venus caperetur, quo cum, vt diutius esse posset, vna cum illo venationibus indulgebat, feras autem natura armatas vitabat Adonidemque, vt sibi ab illis caueret, admonebat. Ille vero gloriae suauitate motus, Aprum excipere ausus, ab eo fuit interemptus, quod cum Venus resciuisset, in purpureum florem illum commutauit. Cfr. Nath. Com. Mythol. L. V. c. 16. p. 522fqq. RAPINVS Libr. I. p. 34 elegantur scripsit:

Et Venerem fert fama suum dom plorat Adonim
Fulmineis torui perfoſſum dentibus apri,
Illo praecipuum ſolatam flore doloreni.
Nam poſtquam fuſo, quod erat mortale, crux
Eripuit, ſacroque adſpersit denique ſucco;
Haud mora purpureo natus de ſanguine flos eſt
Purpureus, Veneri eruptum, qui penſet Adonim, et ſ. p.

Thus OVID. Met. Libr. IV. fab. 5 narrat Leucotheon, Orchami Regis, Achemones et Eurynomen filiam in arborem Thuris fuſſe conuersam, ſimulque exponit adulterium Martis cum Venere. Sol enim Martem olim cum Venere coēuntem Vulcano eius marito indi- cauit, qui indignatus, retibus tenuiſſimiſ cubile circumdedit, quibus coēuntem Martem cum Venere ita implicuit, vt nullo pacto diſiungi poſſent; patefacto dein cubiculo omnium Deorum oculis ſpectandos ſubiecit; quare Venus indignata Soli Leucotheos amorem immisit, qui, vt coſmodius ea potiretur, ſe in matris Eurynomes figuram conuer- tit, cum vero Orchamus pater eam vitiatam eſſe, indicio Clytiae ſoliſ amicæ cognouiffet, ipsam defodit in terram, Sol vero amicam miſeratus, eam in Thuris arborem commutauit. Huc forte ſpeciat altera fabula

de Libano, quod nomen est montis et plantae. In Geopon. Libr. XI. c. 15. p. 310 fertur: Adolescentulum prius fuisse Deorum cultui deditum, quapropter impii homines aenulatione ducti ipsum occiderunt. Verum terra in honorem Deorum plantam produxit, quae occisi nomen fert et, quamvis mutata natura, amorem tamen erga Deos non depositum. Magis enim delectantur Dei, si quis ipsos Thuriis ramo coronet, quam si quis aurea donaria iis consecret.

Hedera, id est *Cissus*. Adolescentis antea fuit, et Bacchi saltator, qui, cum coram Deo tripudiaret, ad terram prolapsus est et interiit. Terra autem in honorem Bacchi florem produxit Adolescenti cognominem et iuuenis germina conseruavit, quod ubi ex terra prodidit vitem amplecti solet, eo modo, quo adolescentis Bacchum in tripudiis amplecti consueuerat. Vid. Geopon. Libr. XIII. c. 29. p. 320 RVELL. Libr. I. p. 170.

Ficus, de quo refert NIC. LEONICENVS variar. Histor. Libr. I. cap. 39. et ex hoc MYLIUS in Horto philos. 76. Athenienses Pythalam Fici arboris primum fuisse inuentorem, affirmant. Cum enim Pythalus iuxta Marathonem angusti agelli dominus errantem, ut aiunt, Cererem hospitio benigne suscepisset, eius meriti gratia a Dea Ficulneo Surculo donatus, divini illius munera humanum genus particeps esse voluit; cuius rei epigramma etiam, quod in Pythali sepulchro inscriptum visebatur, procul dubio testimonium ferre potest. Erat autem huiusmodi:

113026

Pythalus hic situs est celebrandi nominis heros,

Qui quondam hospitio Cererem suscepit; at illa

Frondentem Dea grata dedit pro munere Ficin.

Ex quo perpetuum genus hoc celebratur in aeuum.

Arundo. Fabulam OVID. Met. Libr. I. v. 689sq. de Syringa in fistulam conuersa ita breuiter exposuit BVRMANNVS. Syringa Nympha-

rum Naiadum speciosissima proditur fuisse, quam cum Pan Mercurii filius ad amasset et eam persequens ad Amnem Ladonem Arcadiae compulisset, ne vim castitatis deponere cogeretur, fororum auxilio in Arundinem conuersa fuit, ex quibus fistula composita est, quae nomine eius apud Graecos Syringa nuncupatur, cuius cantu Argus in somnum compulsus est, quo facilius eum Mercurius interficere posset. Cfr. POMEY Panth. p. 167.

Juglans, graece Καρπούς, sunt, qui poëtice etymon nominis derivant a Carya, Dionis Laconicae Regis filia, quae a Baccho adamata in procerissimam proprii nominis arborem conuersam fuisse, perhibeant, quod ex Servio in Virgilium dducunt, hinc Caryotidi Diana templum a Laconibus constructum, afferunt. Vid. TURRE Historia Plant. p. 439.

Resstant adhuc quaedam, ex Mythologia declarandae, Plantae, quas proxima occasione exhibebimus; nunc enim ad illud deuenendum est, cuius honori hoc dicauimus, scilicet

VIRVM

NOBILISSIMVM ET DOCTISSIMVM

CHRISTIANVM GOTTLIEB CRVSIVM

DROSCAVIA - LVSATVM

MEDICINAE CANDIDATVM

qui nunc Ipse vitam, huc usque laudabiliter actam, modeste exponet.

Ego, CHRISTIANVS GOTTLIEB CRVSIVS, natus sum anno 1775 Droscaiae pago quodam Lusatiae inferioris, a Patre, iam ante undecimos annos mortuo, nempe GOTTLIEB BENIAMIN CRVSIO, Pastore Droscaiense, atque

atque Matre, IOANNA ELEONORA, adhuc viuente, e genere POPPONIANA. Hi Parentes me beneficiis maximis accumulauerunt, amore dulcissimo me amplexi fuerunt. Gracias hinc ago maximas et Deum supplex oro, ut per multos annos Matrem mihi salutam et incolunem seruare velit. Cura Parentum, quae non satis a me laudari potest, praecepta tum religionis christiana, quam literarum mihi tradita fuerunt per quinque annos in Lyceo Soravio, a Viris Doctissimis, Praestantissimis, optime de me meritis, scilicet b. Rectore KINIO, Correctore WINZERO, nunc autem Pastore, et aliis Praeceptoribus, nempe Viro Clar. CHARITIO, post Reuerend. WINZERVM Rectore, et Clar. M. RUEFFERO, Correctore. Anno 1795 Academiam Lipsiensam petii, artique medicae me addixi. Ibi a Rectore Magnifico Prof. BECKIO iuribus ciuis academicis impetratis, sequentibus Praeceptoribus usus sum: nimurum in Philosophia HEIDENREICHIO et Illustr. PLATNERO, in Mathesi pura RIDIGERO, in Physica HINDENBURGIO, in Botanica HEDWIGIO, in omnibus Anatomiae partibus HASIO, in Historia naturali, in Mineralogia atque in medicinae Historia literaria LUDWIGIO, in Chemia et Pharmacia ESCHENBACHIO, in Doctrina de morbis oculorum PLATNERO, in Physiologia; Pathologia, Materia medica, Semiotica, Therapia tam generali tam speciali, Chirurgia et Medicina forensi HEBENSTREITIO. Quatuor annis Lipsiae in arte medica tractanda consumtis, dein de Laubanae apud Fratrem meum, SAMVELEM GOTTHELF CRUSIVM, Med. Doct. per integrum annum commoratus sum, ut Eius institutio in medicina practica, quam feliciter exercet, mihi contingere. Hinc autem non silentio praeterire possum beneficia, quibus Illustrissimus Comes DE HOHFNTHAL, Praeses in summo Pronocationum Senatu et Frater dilectissimus in

b

*cursu academico persequendo me accumularunt; pro quibus omnibus gratias
Illis ago maximas.*

Addamus his: Clarissimum Candidatum ad nostrum demum
accessisse Academiam, atque petuisse, ut in numerum Candidatorum
reciperetur. Eumque in instituto examine ad propositas quaestiones
optime respondisse, dignumque inuentum fuisse, summis Medicina
honoribus suscipiendis, lubenter fatemur. Ultimum itaque Specimen
academicum in Dissertatione: *de Tussi suffocatiua*, meo sub Prae-
sidio defendenda die 1. Septembris a. cccc. exhibebit. Cui
Solemnitati ut adsint RECTOR ACADEMIAE MAGNIFI-
CVS, COMES ILLVSTRISSIMVS, PROCERES GRAVISSI-
MI, COMMILITONES GENEROSISSIMI, NOBILISSIMI
eamque Sua praesentia splendidiorem reddunt, ea, qua par est,
obseruantia et humanitate rogo.

VITE BERGAE
LITERIS TZSCHIEDRICHIL

Botsu 521

